...טחון

...הפוסקת ...טעית. אי־ ...בהאדם, שהיה ...בן־לילה פושע. ...האיזון הנפשי."

...תקיים עבד־אל־נאצר במצב ...פים. בכמה ממישרדי־הממשלה ...ה תמונתו ליד זו של אל־סאדאת. ...אחרים היא נעלמה. בכניסה לבניין, שבו שוכן מינהל־ההסברה הממשלתי, ניצב פסל־ברונזה גדול של המנהיג המנוח. גם בגורד־השחקים העגול של הטלוויזיה ובבניין אל־אהראם — שתי אנדרטות ל־שילטונו — לא נמחק זיכרו. ראיתי את תמונתו על שולחן ראש־לישכתו של אל־סאדאת. במקומות אחרים נעשה הכל כדי להשכיחו.

לא מכבר הושלם סרט מצרי חדש, הי־תולי־לכאורה, המתאר את תקופת־נאצר. אזרח נכנס לאוטובוס ורב עם הנהג. פו־רצת קטטה. נוסעים לתחנת־המישטרה. הקצין עסוק באותו רגע בכליאת חבורה של צעירים חדשים, החשודים כאויבי־המישטר. בחוסר־סבלנות הוא פוקד לכלוא את הניצים בתא, עד שיתפנה. אבל הוא שוכח את העניין. בינתיים מוחלפים הקצי־נים, והקצין החדש, שאינו יודע דבר על הקטטה, שולח את הנוסע והנהג למחנה־ריכוז, יחד עם הצעירים. רק כעבור שש שנים, עם עלייתו של אל־סאדאת לשיל־טון, הם משתחררים.

הסרט טרם הוצג בקאהיר. בין השאר יש שם מחסור חמור בבתי־קולנוע, שבניי־תם לא הדביקה את התפוצצות האוכלוסיה. הסרט מחכה לתורו. אך הוא יוצג בקרוב בארצות הערביות, ואולי ימצא את דרכו גם אל הטלוויזיה הישראלית, בליל־שבת.

פיתה בגרוש

נראה כי על דבר אחד אין ויכוח: בשנות שילטונו של עבד־אל־נאצר הת־דלדלה מצריים. האוכלוסייה הוכפלה, והיא גדלה עתה בקצב של מיליון נפש לשנה — תוספת נטו. הצבא הכביר, שהיה דרוש לשם הגשמת יעדיו המדיניים של עבד־אל־נאצר, בלע את המשאבים המעטים שהיו.

עתה מקווים הכל כי אל־סאדאת יביא לשיפור המצב. השלום הצפוי, הקטנת התקציבים הצבאיים, ביטול הדיכוי הפנימי, פתיחת השע־רים להון זר, שיחרור היוזמה הפר־טית — כל אלה נושאים בחובם, לדעת האיש ברחוב, את ההבטחה לעתיד טוב יותר.

יתכן כי העתיד כבר התחיל. אני נזהר מלשפוט על־פי התרשמות אישית, שהיא בהכרח מוגבלת. אך הפעם היה לי הרו־שם הברור כי חל שינוי לטובה — קטן אך ברור — במראה של קאהיר.

במה זה מתבטא? הצפיפות באוטובוסים ובחשמליות קטנה יותר. שוב אינך רואה בכל שעות היום את אשכולות־האדם, התלויים מן הדלתות והחלונות. אוטובוסים חדשים, המורכבים במצריים, הוכנסו ל־שרות. הרבה מכוניות־פיאט חדשות, חלקן מתוצרת מצריים („נאצר"), חלקן מורכבות במצריים, נוסעות ברחובות.

גם מראה הרחובות, לפחות בי־מרכז העיר, השתפר. המדרכות הי־פתוחות, שהכריחו את המוני־האדם לרדת לכביש, רוצפו.

פעמיים בשבוע — ביום השישי (שבו שובתים כל מישרדי־הממשלה) וביום ה־ראשון (שבו סגורות החנויות, עוד מאז הימים הקולוניאליים) הופך מרכז עיר־הענק לאיזור נעים. התנועה ברחובות מע־טה, כמו בשבת ישראלית. אפשר להת־הלך ברחובות, להרים את העיניים ולגלות את יופיים של בניינים רבים, גבוהים ומר־שימים, בני הרבה עשרות שנים, שאין טור־חים להסתכל בהם ביום־חול דחוס. ברגעים אלה אתה חש כי תל־אביב היא עיר עלו־בה בהשוואה למטרופולין זו.

ברחובות הראשיים נפתחו בחודשים האחרונים בוטיקים רבים, ואחדים מהם אלגנטיים ממש. כרגע נמצאים בקאהיר עשרות בתי־מלון חדשים בשלבים שונים של בנייה. מלון הילטון השני, גם הוא על גדת־הנילוס, נבנה בקצב של קומה אחת לשבוע, כפי שסיפר לי בגאווה רבה ידידי חמדי.

ליד המלון נבנה בקצב קדחתני גשר־ענק על פני הנילוס. הגשר הוא חלק מאו־טוסטראדה פנים־עירונית, שתחבר את כי־כר־רעמסס עם שכונת גיזה, ובכך תחסוך לפחות חצי שעה לכל הנוסע מנמל־התעו־פה, בקצה המיזרחי של קאהיר, אל הפי־ראמידות, בקצה המערבי.

תמונה כפרית: אם וילדיה בכפר קורדסה, מולדת השטיחים
מיליון נפשות חדשות בשנה

באיזו מידה יש ממשות בשיקום הכל־כלי, מאחרי הדברים החיצוניים? התייעצ־תי על כך עם מומחה מערבי בקאהיר, העוקב מקרוב אחרי ההתפתחות, בתוקף תפקידו. הוא נתן הערכה זהירה, בעלת גוון אופטימי.

יש התאוששות. אמנם האינפל־ציה היא חמורה — 30% עד 50% ברוב המיגזרים, עד 100% בי־מיגזרים מסויימים. כמו בישראל. אך הפיתה עולה עדיין גרוש מיצרי אחד (כ־30 אגורות שלנו), כמו לפני ששים שנה, תודות לסובסידיה.

מאז 1974 נקוטה מדיניות של דלת־פתוחה, שנועדה למשוך הון זר. עד כה היתה ההצלחה מוגבלת, כי מצריים נח־שבה כארץ־סיכון. אם יקום השלום, תמ־שוך מצריים הון רב, והיא כבר מתכוננת לכך. גם בחוגים הכלכליים בטוחים הכל שהשלום קרוב. יודעים שזה לא יפתור את הבעיות בן־לילה, מפני שהתשתית הכלכלית פגומה. אך הוא יכשיר את הקר־קע להזדמנויות חדשות.

בעיית־הבעיות היא, כמובן, ריבוי האוכלוסיה. כיום יש במצריים 39.5 מיליון נפש, מהם 9.5 בקאהיר ביל־בד. עד שנת 2000 תהיה האוכלו־סיה בת 60 מיליון.

תיקוות רבות קשורות בנפט. מצריים מייצרת כיום 500 אלף חביות ליום. מערי־כים בקאהיר כי ישראל שואבת בסיני כ־150 אלף חביות ליום. עם החזרת הבאר־רות למצריים, והגדלת השאיבה, צריכה התפוקה להגיע ב־1980 למיליון חביות ליום. זהו היעד הרשמי.

תוספת זו תביא למצריים 1.2 מיליארד דולאר לשנה, ותעזור לה לצמצם את גר־עון מאזן־התשלומים שלה.

החתונה של עישה

מעבר ממילחמה לשלום ישנה את כלכלת מצריים. ב־1974 כבר הועברו מיפעלי־המתכת של חילוואן לייצור של שלום. כיום מייצרים שם מקררים, מכונות־כביסה ומוצרים דומים. מכיוון שהמיפעלים הצבאיים מאורגנים הרבה יותר טוב מאשר האזרחיים, הרי מעברם לייצור אזרחי ישפר את הרמה התעשייתית בהרבה.

בינתיים מקימים מלונות ובתי־מגורים, פרי יוזמה ציבורית ופרטית. את הזוגות הצעירים משכנים בעיקר בפרברים, כגון עיר־נאצר, הליופוליס, חילוואן, עיר־סאדאת ועיר ה־10־בראמאדאן — כל אלה בשוליה המיזרחיים של קאהיר, במידבר.

לא הכל מאושרים מהגדלת הסיכוי להקלת מצוקת־הדיור האיומה. אחת ממכ־רותי הצעירות סיפרה לי שהוריה מאל־צים אותה להתחתן עם בחור צעיר. הוא נחמד וטוב, אך אין היא אוהבת אותו, והיא רוצה להתחתן רק מתוך אהבה. אך מכיוון שאין היא אוהבת איש, כרגע, אין לה ברירה אלא להתחתן עם ההוא — ברגע שתימצא להם דירה.

„זה בוודאי יקח שנה־שנתיים," מתנחמת עישה, כשהבעה של תיקווה על פניה העצובות, „ואולי אפילו יותר. עד אז אמצא גבר ש־אני אוהבת. כבר אמרתי לארוס שלי שאם אמצא כזה, אני אבטל את האירוסין."

עישה עובדת, אוהבת את מיקצועה ומו־רדת במוסכמות. אביה הקבלן הוא שמ־רני.

רק האהבה חשובה

מה חושבים המצרים על שיתוף־פעולה אפשרי עם ישראל אחרי ה־שלום?

ידידי, המומחה הזר, סבור שיש יחס דו־ערכי. מתחת לסף ההכרה יש פחדים לא־מעטים. אך יש גם תיקוות רבות. רמ־זים על כך מופיעים מדי פעם בעיתונים, ואנשים בכירים מדברים על כך במסיבות.

באופן מייוחד מתעניינים בשיטת־השקאה חדשה, באמצעות טיפטוף־מים, ש־הישראלים הנהיגו בחקלאותם. ביכלל — מצפים לתרומה ישראלית בשטח ההשקייה, החקלאות והתחבורה. מדברים גם על הח־לפת תיירים בשני הכיוונים, ועל הדרכת סגל־עובדים לבתי־המלון.

כל זה כאשר יקום השלום. אך האם ביכלל יהיה שלום?

את אחד הניתוחים המעניינים שמעתי מפי מכר מצרי, איש־עסקים, שהוא רחוק מכל עיסוק פוליטי.

„הנשיא אל־סאדאת אינו צריך לדאוג לסוריה ולירדן. יש להן ממשלות, והן יכולות לדאוג לעצמן. אבל לפלסטינים אין ממשלה, ולכן הוא צריך לדאוג להם.

„סאדאת צריך להשיג להם פיתרון סביר. עליו להיות במצב שבו יוכל להגיד להם: השגתי לכם את זה. אם תקחו את זה או לא—זה עניינכם. גם האחריות — עניינכם.

„סאדאת יודע שכל צעד שלו נרשם בהיסטוריה. אם ישיג פיתרון סביר לפלס־טינים, יירשם בהיסטוריה שהוא השיג להם את זה, והם לא לקחו.

„אך סאדאת לא יחתום על הסכם, שלגביו יירשם בהיסטוריה שהוא הפקיר את כולם."

לאותו איש יש גם תיאוריה משלו לני־תוח מצוקתו של מנחם בגין.

„תאר לך זקן שמרני, שאינו מרשה לאשתו לצאת מן הבית, המחזיק את בתו במישטר חמור, שאינו מניח לבנו לבקר במועדונים. יום אחד הוא מזדמן למועדון, ומוצא שם את אשתו, את בתו ואת בנו."

הנמשל: כל חייו דגל בגין ברעיונות של ארץ־ישראל השלמה, ועכשיו הוא נאלץ לוותר עליהם. ברור שזה קשה.

ולגבי הוויכוח על הסעיפים — ארבע, שש ועוד: איזה ערך יש לסעיפים? איזה ערך יש לחוזה?

„יש אנשים המתחתנים כדת וכדין, בטכס מלא, ואחרי שנה הם מתגרשים. יש זוגות שאינם מתחתנים כלל, החיים ביחד באהבה חופשית — והם עדיין יחד אחר 15 שנים."

המסקנה? **„הכתובה אינה חשובה כלל. רק האהבה חשובה!"**

אבי כהן עולה

(המשך מעמוד 37)

ברירה והאב החליט „הכל תלוי בגזע, אני אגדל ילדים טובים," וכך היה. „גדלו חמישה ילדים מוצלחים, נהדרים ורק נחת יש מהם," אומרת אמא רבקה. אך האב מספר: „היה קשה, בקושי יכולתי להביא אוכל, הייתי חלבן ועבדתי קשה. זכות גדו־לה להיות אבא לכאלה. כולם באים בשבת לקידוש, ואחרי התפילה מנשקים לי את היד, שיהיו בריאים."

ב־11 מתעורר הכדורגלן כשהוא לבוש תחתונים בלבד. גופו גבוה, שרירי וחטוב, מזכיר פסל של אל יווני. הבן מברך את אמו בבוקר טוב וזו עונה לו „בוקר טוב ילד". אבי מתגלח, מסתרק, מביט בדמותו המשתקפת בראי, בהנאה אך לא בגאוו־תנות. אמא מכינה קקאו ועומדת ומס־תכלת בבנה השותה. צילצולי הטלפונים נמשכים. השאלה החוזרת — למה ההפ־סד? אבי חוזר על המישפטים כמו תל־מיד ששינן את שעורו. „מה לעשות, כל הזמן אותן שאלות ואותן תשובות," הוא אומר בסבלנות.

שלושה מיליונרים

„אמא בואי לחנות," אומר הבן. אמא באה ונוסעים במכונית ב.מ.וו. חדשה, מכוניתו של אבי. „הוא נהג פרוע, אני תמיד צריכה להחזיק חזק," אומרת האם. מגיעים לחנותם של האב והאח, ה־חברים מחכים בחוץ. שלום הספר כבר עומד בפתח המיספרה וממתין. „יש לי רבע תריסר בנות, ואם אני אבוא הביתה בלי אבי, אז יזרקו אותי." אבי עומד מאחרי הדוכן ומעיין בעיתונים. הוא פו־תח במדורי הספורט ואלה מלאים בתמו־נותיו. הכדורגלן קורא ומחייך, כשנתפס בחיוכו הוא מוריד את עפעפיו במבוכה.

מהחנות הוא פונה לשלום הספר. „אני אספר אותך קצוץ, שלא יפריע במישחק," אומר הספר המעריץ, „אני מטפל בו כבר 15 שנה, בחור זהב".

מהמיספרה נוסעים האם והבן לתל־אביב, לביתה של דורית, חברתו של אבי. בכניסה לבית קופצים עליו שני בחורים שחקני מכבי תל־אביב, מאיר נימני וויקי פרץ המאושרים, „אנחנו מיליונרים," הם אומ־רים. „מה, מה קורה פה?" שואל אבי. „מיליונרים, פשוט מיליונרים!" עונים ה־שניים.

נשותיהם של מאיר וויקי, מירי ואיריס מילאו טופס טוטו וזכו ב־13 נקודות (חוקי הטוטו אוסרים על שחקני כדורגל לשלוח טפסים בשמם). הפרס הצפוי הוא 3 מיל־יון לירות, כלומר, לכל אחד 1.5 מיליון לירות. „קבוצה של מיליונרים," אומרת איריס, אשתו של ויקי פרץ ואחותה של דורית. שלושת המיליונרים מתחבקים, שימחתם משכיחה מהם את צער ההפסד של היום הקודם.

אבי כהן ממשיך את פסטיבל ליוורפול, הוא נוסע לתחנת השידור של גלי־צה"ל, שם משדרים את התוכנית רדיו ספורט. מלבד העיתונאים יושבים גם אמנון סידי, הגיזבר של מכבי תל־אביב שנסע עם אבי לליוורפול, ושחקן מכבי־נתניה מרדכי („מוטלה") שפיגלר. הטלפונים ממשיכים לתקוף: „למה מפסידים? יש קשר בינך ובין ההפסד? מה קורה?" אבי עונה בנו־עם, אך המטלפנים תוקפניים.

לשאלת מאזין טוען אבי שאין חבריו מקנאים בו וזו „בוודאי איננה סיבה לכי־שלון". לעומתו, אומר הפסיכולוג אריה קרוגלנסקי: „יכול להיות דיכאון על רקע קינאה אישית, זה מאיים לפרק את הקבו־צה, כי השחקנים מתחילים להיות מונעים החוצה — אם הוא הצליח למה שאני לא אצליח. המוטיווציה מתחילה להיות חי־צונית ולא פנימית, כל ההצלחה בקבוצה נעשית פחות חשובה, זה מפרק מבפנים."

מוטלה מנחם את אבי, „אין דבר, גם הקבוצה הבאה שלך הפסידה כמה מח־זורים והנה היום היא בראש הטבלה עם 5 נקודות יתרון". הוא מתכוון לעלייתה של ליוורפול לראש טבלת הליגה האנג־לית, בשבת האחרונה.

אבי מתעודד, מתבונן בשחקן הנערץ עליו משכבר הימים, אבל עכשיו יש כבר נימה של שיוויון ביניהם. הוא מתוודה: „אולי היינו יותר מדי בשמיים, ואולי אני הייתי יותר מדי בעננים. מהשבוע הבא אנחנו גומרים עם זה, אם לא ננצח בשבוע הבא נגד חדרה, אז אין לנו כבר מה לשחק כדורגל. די, נגמרו החגיגות, מתחי־לים לשחק כדורגל!"